

NOTA STRIJD TEGEN OVERMATIGE SCHULDENLAST

Martine MOSSELMANS VREDERECHTER BRUSSEL III

Het federaal regeerakkoord 30 september 2020 (blz.50):

Het kader en algemeen opzet is het evenwicht tussen SE en SA:

De SE moeten hun schuldvordering betaald krijgen. De SA moeten beschermd worden tegen exuberante kosten, dito intresten en schadevergoedingen en sociaal onverantwoorde uitvoeringen.

Het doel is drieledig:

1. kosten verminderen zowel van de gerechtelijke als van de minnelijke invordering (zowel deze verbonden aan de procedure zelf als deze verbonden aan de tussenkomst van een professionele invorderaar).
2. een gecentraliseerde en ethische schuldinvordering van schulden aan de federale overheid
3. evaluatie en bijsturing collectieve schuldenregeling

Deze nota betreft enkel het toetsen van diverse voorstellen aan het algemeen kader en opzet en aan doelstelling 1, het reduceren van de kosten.

A.INVENTARIS VAN DE KOSTEN:

Om misverstanden te vermijden, past het de diverse kosten op een rijtje te zetten in functie van de tijdslijn van de invordering.

A.VOOR GERECHTELIJKE PROCEDURE	A1.TEN ONRECHTE DOOR DE SE GEFACTUREERDE KOSTEN: Zoals: -rappelkosten -de- en reactivatiekosten -dossierkosten -vergoeding contractbreuk -vergoeding niet-teruggave materiaal Ten onrechte omdat: -niet aanvaarde of niet tegenstelbare contractsvoorwaarden -nietige bedingen -niet respecteren dwingende bepalingen koop op afbetaling, koppelverkoop -niet bewezen -...	De invordering van al deze kosten is verboden bij wet van 20/12/2002.
---	---	---

	<p>A2.TEN ONRECHTE DOOR SE AANGEREKENDE KOSTEN BOVENOP DE FACTUREN:</p> <p>Zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> -conventionele verhoging of schadebeding -conventionele intresten -invorderingskosten -kosten ingebrekestelling -intresten op intresten (anatocisme) <p>Ten onrechte omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Idem als A1. -wettelijke voorwaarden anatocisme niet vervuld <p>A3.TEN ONRECHTE DOOR GDW AANGEREKENDE KOSTEN:</p> <p>Zoals :</p> <ul style="list-style-type: none"> -innings-en kwijtingsrechten -kosten ingebrekestelling -dossierkosten <p>Ten onrechte omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> -in strijd met art. 522 Ger.W. dat de Koning toelaat het tarief van de akten van GDW's vast te stellen maar niet om deze ten laste van de SA te leggen -SE is verplicht betaling te ontvangen. Als hij dit delegeert aan een derde zijnde GDW mag hij daar geen kost voor aanrekenen 	
--	---	--

	<p>A4.TERECHT DOOR GDW/SE AANGEREKENDE KOSTEN</p> <p>De kosten op basis van contractvoorwaarden die uitdrukkelijk door de consument zijn aanvaard, niet nietig zijn en die niet onredelijk zijn en niet in aanmerking komen voor matiging door de rechter</p>	
B.DOOR DE GERECHTELIJKE PROCEDURE	BOVENOP DE KOSTEN A1+A2+A3+A4	<p>*De tussenkomst van de vrederechter maakt dat de kosten A1., A2. en A3 worden afgewezen.</p> <p>*SE en professionele invorderaars gaan niet proceseconomisch te werk met één procedure op basis van een geactualiseerde afrekening maar leiden procedures in</p>
	B1. BIJDRAGE VOOR HET FONDS VOOR TWEDELIJNSBIJSTAND: 22 EUR	
	B2. ROLRECHT: 50 EUR	
	<p>B3. KOSTEN DAGVAARDING: +/- 150 EUR en (veel) hoger</p> <p>*bevatten vaak ten onrechte aangerekende kosten zoals kost raadpleging CRBB</p> <p>*niet in geval van inleiding bij verzoekschrift</p>	
	B4. RECHTSPLEGINSGVERGOEDING: minimum 97.50 EUR	

		per factuur/retributie...	
C.BIJ VRIJWILLIGE UITVOERING VONNIS	C1.TEN ONRECHTE AANGEREKENDE KOSTEN VAN BETEKENING: *SE en hun GDW, en advocaten sturen SA geen afrekening op basis van vonnis met een redelijke termijn voor vrijwillige uitvoering maar laten meteen betekenen (met bevel) *zelfs wanneer de rechter termijnen heeft toegestaan *ook niet nadat het voordeel van de termijnen is komen te vervallen en het saldo opeisbaar is geworden		
	C2.TEN ONRECHTE AANGEREKENDE INNINGS- EN KWIJTINGSRECHTEN: *door de SA te verplichten betalingen te doen aan de GDW en niet rechtstreeks aan de SE, wordt de schuld nog verhoogd doordat de GDW bij elke betaling inningskosten aftrekt van de gedane betaling die niet aangerekend zouden kunnen worden wanneer er rechtstreeks aan de SE betaald wordt. *zie ook A3.		
D.BIJ GEDWONGEN UITVOERING VONNIS	D1. lichten uitgifte vonnis		De kosten van vanaf D3 worden telkens herhaald zoals blijkt uit bijgevoegde geanonimiseerde afrekeningen, zonder
	D2. betekening (of betekening-bevel)	180 à 220 EUR	
	D3. bevel	180 à 220 EUR	
	D4. beslag roerend of onder derden (+ aanzegging)	250 à 350 EUR	
	D5. aanplakking	150 à 200 EUR	
	D6. nieuwe verkoopdagen	180 à 200 EUR	

	D7.aanmaningen	20 à 25 EUR	dat de hoofdsom betaald raakt!
	D8.aanplakkingen	150 à 200 EUR	
	D9.Innings- en kwijtingsrechten op ontvangen betalingen	zie C2	

B.PROBLEEMSTELLING EN ANALYSE VAN DE AANNAMES:

B1.Niet-betwiste facturen/vorderingen zijn NIET niet-betwistbare facturen/vorderingen:

Waarom worden ze dan zogezegd niet betwist:

-burgers kennen hun rechten niet op het vlak van consumentenrecht (wat niet belet dat zij sommige facturaties/aanrekeningen als onrechtvaardig ervaren: bv. de modale consument, en zeker de consument in armoede kent de regels van het consumentenrecht ivm. nietige verhogingsbedingen niet en gaat er uit onwetendheid van uit dat de vaak torenhoge onterecht aangerekende verhogingen “wettelijk” gerechtvaardigd en zijn)

- vele betwistingen stuiten op een (al dan niet doelbewust) dovemansgesprek: standaardprocedures en -antwoorden; onmogelijk om in contact te komen met iemand met beslissingsbevoegdheid die kan afwijken van de standaarden.
- de kost van een gerechtelijke procedure is buitensporig hoog in vergelijking met de onterecht aangerekende verhogingen: burgers die de intellectuele, sociale en financiële mogelijkheden hebben, schrijven in het beste geval een mail of een brief. Zij investeren geen tijd en energie in een procedure en al helemaal niet in een advocaat. Die kost weegt niet op tegen de verwachte winst met daarbij nog het risico op mogelijk verlies. Theoretische versus feitelijke toegang tot justitie. Reëel vertrouwen in justitie.
- burgers die de intellectuele, sociale en financiële mogelijkheden niet hebben, kunnen in vele gevallen rechtsbijstand genieten maar zijn vaak zo ontmoedigd bij gebrek aan perspectief dat zij geen demarches ondernemen noch in de minnelijke noch in de gerechtelijke fase.
- burgers zijn bang van GDW's en advocaten en vertrouwen er niet op dat zij tegen hen op kunnen (David-Goliath!)

B2. Dat een vonnis wordt uitgesproken bij verstek wil niet zeggen dat de vordering niet betwist is en al helemaal niet dat ze niet betwistbaar is.

Naast vonnissen bij verstek worden er 20% vonnissen uitgesproken op tegenspraak. Meer dan 5% betreffen ernstige betwistingen ten gronde en de overige kleine 15% afbetalingstermijnen.

B3. Er bestaan tal van wetten die begrenzen/beperken wat de SE kan vorderen buiten de prijs van de levering van zijn goederen en/of diensten. Het probleem ligt niet zozeer op het niveau van de wettelijke bescherming van de consument doch veeleer op het vlak van de handhaving en afdwingbaarheid van de bestaande wettelijke bescherming.

B4. De rol van GDW is geëvolueerd van semi-openbaar ambtenaar met ministerieplicht naar een semi - vrij beroep waarbij de GDW (cf. residuaire bevoegdheden art 518 Ger.W) werkt voor zijn 'cliënt – opdrachtgever', met name de schuldeiser en diens belangen. Dit leidt ertoe dat GDW 's

(1) cliënten willen aantrekken via verregaande concurrentiële voorwaarden, waardoor de openbare dienstverlening in het gedrang komt (bv. via “No cure no pay” / gedigitaliseerde antwoorden). Offertes en aanbestedingen spreken boekdelen!

(2) het onderste uit de kan willen halen voor hun cliënt, d.w.z. als eerste willen invorderen (voor andere SE's), als eerste beslag leggen op de hele inboedel, zodat de inkomsten niet moeten gedeeld met andere schuldeisers en

(3) geen belang hebben om samen te werken met andere GDW's in belang van de SA.

B5. Alleen de **onafhankelijke professionelen** die in deze tussenkomen, met name de vrederechters waarborgen de wettelijke bescherming van de consument tegen de kosten A1.,A2. En A3 en soms B. Dit juist omdat ze onafhankelijk zijn. Advocaten, GDW's zijn per definitie minstens loyauteit verschuldigd aan hun opdrachtgever, de SE (zie B.4).

B6. Bijgevolg gebeurt de bescherming van de consument tegen de kosten A1.,A2.en A3 ook de facto **enkel tijdens de gerechtelijke procedure.**

De beslagrechter heeft weliswaar toezicht op de uitvoering van vonnissen en de ten onrechte aangerekende kosten C en D maar enkel wanneer hij gevat wordt. Dat gebeurt slechts in een kleine minderheid van de nochtans betwistbare gevallen (de bovenstaande bezwaren van

onvoldoende kennis van het recht en van zijn rechten, en van de hoge kostprijs van een procedure gelden hier opnieuw).

B7.Vrederechters waarborgen de afdwingbaarheid van de wettelijke bescherming ook bij verstek op grond van:

-806 Ger.W.: openbare orde

-Cassatie AR.P.16.0421.N: vordering kennelijk onredelijk of ongegrond

-Hof van Justitie: 4 juni 2009 (C.243.08 www.curia.europea.eu) *de nationale rechter dient het oneerlijk karakter van bedingen in overeenkomsten met de consumenten ambtshalve te onderzoeken. De nationale rechter dient daarenboven de nationale wetgeving, ongeacht of ze dateert van voor of na de richtlijn 93/13/EEG van de raad van 5 april 1993, zoveel mogelijk te interpreteren in het licht en volgens de doelstellingen van deze richtlijn* en 26 oktober 2006 (C.168.05 www.curia.europea.eu) en ambtshalve opwerpen consumentenbescherming 17 mei 2018 (C147.16 www.curia.europea.eu).

-matigingsbevoegdheid 1153 en 1231 OBW

B8. Onder meer omwille van de kost van de gerechtelijke procedure hebben de regio's de bevoegdheid voor conflicten over energieafsluiting overgeheveld naar administratieve colleges, waarin soms de SE zelf een zetel heeft. De problemen inzake onpartijdigheid, onafhankelijkheid, waarborgen van de wettelijke bescherming en organisatiekost, zijn echter zo groot dat men ervan terugkomt. Het Waals Parlement heeft beslist het contentieux weerom toe te vertrouwen aan de vrederechter met inleiding bij verzoekschrift.

B9. Een marginale toetsing volstaat niet om de afdwingbaarheid te garanderen, laat staan dat dit digitaal zou kunnen gecontroleerd worden. De onrechtmatige of onwettelijke kosten zitten niet alleen in de accessoria maar ook, al dan niet verborgen in de gevorderde hoofdsom of verscholen in de facturen.

B10. Op het vlak van "A1.-A2.-A3-kosten -beperkende wetgeving" is er (misschien) nog één lacune, met name voor volgende situatie: wanneer de kontraktsvoorwaarden van de SE niet nietig zijn en bewezen is dat zij door de SA zijn aanvaard, dan is er geen wettelijk maximum bepaald voor de "conventionele" schadevergoeding en "conventionele" intresten andere dan

de grens van de onredelijkheid en de matigingsbevoegdheid van de rechter (1153 en 1231 O.B.W.)

B11. Opvallend is dat de kosten vanaf A3. NIET ten goede komen aan de SE maar wel aan de professionele invorderaar. De professionele invorderaars GDW's en advocaten zijn in deze rechtstreeks belanghebbende en hebben een belangconflict met SA maar zelfs SE.

B12. Het verkrijgen van haalbare betalingstermijnen op maat, met andere woorden betalingstermijnen die kunnen gerespecteerd gelet op het budget van de SA (inkomen versus lopende basisbehoeften en andere schulden), is uiteraard kostenbesparend. Maatwerk blijkt echter slechts mogelijk tijdens de gerechtelijke procedure en dan nog. Vaak is tussenkomst van het OCMW of een andere sociale (schuldbemiddelings)organisatie nodig om een budget te kunnen vaststellen. Het afbetalingsvoorstel van een GDW zal noodzakelijk en onvermijdelijk steeds het belang van zijn cliënt (de SE) vooropstellen.

B13. Consumenten vinden de weg om zelf een betwisting met een SE voor te leggen aan de vrederechter niet. Zelfs indien zij de weg wel kennen wegen de kosten van een advocaat wegen

niet op tegen het voorwerp van het conflict. Grote SE's reageren niet op oproepen in verzoening of verzoeken om gezamenlijk te verschijnen. Nochtans zouden aldus bijkomende, al dan niet terecht aangerekende, kosten kunnen worden vermeden.

B14. Eén feit/schuld/onverwachte uitgave kan een sneeuwbaaleffect veroorzaken. Hoe kleiner het inkomen, hoe kleiner de buffer en dus hoe groter de kans. Hoe vroeger men de bal zou kunnen stoppen, hoe meer de kosten worden gereduceerd. Dit mogelijk maken veronderstelt vrijwillige schuldcentralisatie met het oog op een globaal afbetalingsplan voor de niet betwistbare schulden en éénheid van beslag.

C TOETSING VERSCHILLENDE VOORSTELLEN:

C1. IOS of B2C -voorstel:

Er circuleren inmiddels meerdere teksten, voorstellen maar zelfs ontwerpen (!?) om de B2B-procedure uit te breiden naar invordering van consumentenschulden B2C.

Onderstaande analyse heeft in de eerste plaats betrekking op *wetontwerp voor een meer efficiënte en verantwoorde invordering. Hoofdstuk 3 houdende een verbetering en uitbreiding van de procedure voor invordering van onbetwiste geldschulden naar consumenten toe voor schulden aan de Non Profit sector (NP2C) en een optimalisering van het Centraal Bestand van Berichten* maar geldt bij uitbreiding en mutatis mutandis ook voor andere voorstellen in die zin.

C1.1.Voordelen:

C1.1.1:Een substantiële vermindering van de gerechtskosten (B) en een beperking van de kosten die de SA bovenop de facturen mag aanrekenen (A2)

MAAR dit te koste van de kosten A1, A2 en A3 die door de onafhankelijke en onpartijdige vrederechters worden geweerd. De geschiedenis sedert 1991 leert dat advocaten en GDW's die handelen in opdracht van de SE en per definitie partijdig zijn, de wettelijkheid van de vordering niet controleren, integendeel ! Het *ontwerp* is dan ook totaal ongeloofwaardig wanneer het die controle weghaalt bij de rechtbank om ze enkel aan GDW's en de advocaat van de SE toe te vertrouwen.

De geschiedenis heeft ook geleerd dat de deontologische controle op dat vlak noch efficiënt noch effectief is.

MAAR het is nog de vraag welke kost de SE, GDW, advocaat SE zal mogen aanrekenen aan de SA voor controle vordering SE, onderzoek solvabiliteit SA, uitnodiging tot betaling, controle opeisbaarheid/niet-verjaring/niet-OO (quid kennelijk onredelijk ?), PV niet betwisting en uitvoerbaarverklaring. Het *ontwerp* laat dit over aan de koning zonder enig voorstel ter zake ?!

C1.1.2:Een vermindering van de werklust voor de vredegerechten:

Dit is in deze geen doelstelling (cfr supra) maar zou een gunstig gevolg kunnen zijn ware het niet volledig in strijd met de finaliteit van de bescherming van de consument en de burgers

met overmatige schuldenlast. Hoe meer bescherming de wetgever beoogt, hoe meer hij ook de afdwingbaarheid van de bescherming moet waarborgen. In een rechtstaat wordt die afdwingbaarheid verzekerd door onafhankelijke en onpartijdige rechtbanken. Bij B2C is de GDW tegelijkertijd advocaat van de SE (zijn eerste en voornaamste taak), rechter (hij beslist of de vordering terecht (bv. verhogingsbedingen enz.) is en ingewilligd kan worden) en uitvoerder van zijn eigen vonnis. Dat geldt ook bij B2B, met dat verschil dat ondernemingen de weg om de vordering te protesteren wél kennen en de afwezigheid van protest een erkenning van de gegrondheid van de vordering inhoudt, terwijl de modale consument een onterechte of overdreven B2C niet zal aanvechten omdat hij de procedure niet kent, omdat de waarde van de betwisting te gering is, of eenvoudig omdat (bij mensen in armoede) het water hem aan de lippen staat en hij de moed niet meer heeft om te protesteren of de zin er niet van inziet.

C1.1.3: sneller dan een gerechtelijke procedure:

Dat is nog zeer de vraag en hangt er van af wat men vergelijkt men wat. In principe bekommt men sneller een uitvoerbare titel via een gerechtelijke procedure bij de vrederechter dan via IOS.

Dat de termijn in sommige zaken langer uitloopt dan voorzien in het Gerechtelijk Wetboek heeft te maken met:

- de lange termijn waarin GDW's voorzien tussen dagvaarding en inleiding
- de termijn van 8 à 14 dagen die de griffie nodig heeft om massavorderingen te encoderen
- het feit dat de zaak op inleiding moet uitgesteld omdat de advocaat van de SE en de SA niet over overtuigingsstukken beschikken
- de debatten of respect van de rechten van verdediging

C1.2.Nadelen en gevaren:

C1.2.1: is dit nog de rechtsbescherming die een rechtstaat beoogt???? Is dit nog de consumentenbescherming die Europa beoogt???? De IOS via B2C houdt de institutionalisering van de schuldindustrie in, in plaats van de bestrijding ervan die in het regeerakkoord afgesproken werd.

De SE, zijn GDW en advocaat bepalen dat de schuld onbetwist is, wettelijk, niet verjaard of tegen de openbare orde en als de SA niet reageert via een specifiek antwoordformulier aan diezelfde GDW binnen een ware vervaltermijn van een maand vanaf de uitnodiging of als hij betaalt (om verdere kosten te vermijden), dan is hij alle verhaal kwijt.

Welk publiek heeft men voor ogen?

Welk (mens)beeld heeft men van de SA?

De marginale toetsing door “een magistraat van het van het Beheers- en Toezichtcomité bij het centraal bestand van berichten van beslag....” (?!) bij de uitvoerbaarverklaring creëert enkel een schijn van wettelijkheid.

Om dezelfde redenen als waarom er maar 20% van de SA's voor de rechter verschijnen (zie supra) zullen nu nog minder SA's hun vordering in rechte betwisten en/of betalingstermijnen vragen. Hun schuldenput zal alleen nog dieper worden en het omgekeerde van de doelstelling wordt bereikt.

C1.2.2: is finaal niet kostenreducerend

Omdat de kosten A1, A2, en A3 niet worden afgewezen en de kosten B1 en B2 vervangen zullen worden door andere waarvan de GDW's en advocaten hopen dat zij het verlies dat zij lijden bij afschaffing van de gerechtelijke procedure zullen compenseren.

C1.2.3: afbetalingstermijnen op maat zijn uitgesloten

Het bekomen van betalingstermijnen is afhankelijk van het akkoord van de SE ZIJN GDW en/of advocaat en kan hen op geen enkele wijze worden opgelegd en dit terwijl geen van hen belang heeft bij afbetalingstermijnen.

C1.3.Conclusie en alternatieven

Nog los van de vraag of dit voorstel de toetsing van het Hof van Justitie doorstaat, is duidelijk dat het geenszins tegemoetkomt aan de vooropgestelde doelstellingen.

Een veel efficiëntere en effectievere manier om de gerechtskosten te reduceren EN de rechtsbescherming te vrijwaren EN afbetalingstermijnen op maat mogelijk te maken is om voor consumentenvorderingen de inleiding bij verzoekschrift verplicht te stellen, de vrederechter toe te laten om voor dit soort vorderingen de RPV te herleiden onder het minimum en enkel de vrederechter van de woonplaats van de verweerder bevoegd te maken.

Wil de inleiding bij verzoekschrift bijgevolg de oproeping door de griffie bij gerechtsbrief geen bijkomende werklast teweegbrengen voor de griffie dan is het aangewezen het indienen ervan mogelijk/verplicht voor professionelen te maken via een platform naar analogie van het CRBP. Dit is niet alleen een vermijden van bijkomende werklast maar zelfs een besparing op de huidige. De griffie moet nl de gegevens van de partijen niet meer “encoderen”. Dit “encoderen” is trouwens een anachronisme gezien de huidige stand van de informatica.

C2. Voostellen die de aanrekenbare kosten en intresten beperken (wijziging wet 2002):

C2.1 voordeel: creëert enkel duidelijkheid voor de kosten A4 MAAR heeft geen impact op alle andere kosten

C2.2 nadeel: creëert bijgevolg de indruk dat men aan de doelstellingen tegemoet komt terwijl dit slechts in beperkte mate het geval is.

Wie zal de afdwingbaarheid van de wet in de minnelijke fase garanderen ? een ombudsman? De stafhouder en de nationale kamer van GDW's? Hoe weet de SA bij wie hij waarvoor terecht kan?

Hoe verantwoordt men schadevergoedingen in %? Welke werkelijke schade kan er staan tegenover een forfaitaire schadevergoeding in % die neerkomt op 2.500 EUR?

Is het niet de plicht van een leverancier om te factureren, betalingen te ontvangen en minstens 2 herinneringen te sturen zonder daar bijkomende kosten te mogen aanrekenen? Zitten deze kosten al niet in de prijs van zijn product verrekend?

C2.3 conclusie: al baat het niet veel het schaadt ook niet.

C3.Communicatieplatform CPC

Voorstel : een platform om informatie over SA en hun dossier(s) uit te wisselen tussen OCMW en diverse GDW waar de SA openstaande schulden heeft. In ruil voor opname van gegevens in databank wordt elke verdere tenuitvoerlegging voor maximum drie maanden geschorst.

C3.1. Voordelen

C3.1.1:Betere uitwisseling van informatie tussen GDW en OCMW

Al tientallen jaren krijgen de OCMW's mensen met schulden over de vloer waarna ze per brief/mail de verschillende schuldeisers/gerechtsdeurwaarders contacteren teneinde hun tussenkomst te melden én om te vragen de dossiers voorlopig stop te zetten. Het CPC platform zorgt ervoor dat dit meer digitaal kan gebeuren, meer niet...

Bovendien geldt die uitwisseling enkel voor de OCMW's en de GDW's die zich aansluiten bij dit platform wat duidelijk slechts voor een kleine minderheid het geval is.

C3.1.2:Het platform bundelt de schulden van mensen met structurele financiële problemen in één dossier

Dit is maar het geval als alle gerechtsdeurwaarders en alle OCMW's zijn aangesloten en geldt alleen voor die burgers die beroep doen op het OCMW en voor die schulden die reeds in uitvoeringsfase zijn en waarvoor dus een GDW tussenkomt.

C3.2 Nadelen

C3.2.1:Geen vroegsignalering

Deze beperkte en onvolledige schuldcentralisatie komt zo wie zo te laat in het proces. Pas als het kwaad al is geschied en de kosten zeer hoog zijn opgelopen en mensen geen uitweg meer zien zetten zij de stap naar OCMW . Dit is volgens onderzoek gemiddeld na 5 jaar schuldoverlast.

C3.2.2:Geen centralisatie :

Het blijft bij een individuele benadering van 1 SE naar 1 GDW naar 1 OCMW (tenzij meerdere SE eenzelfde GDW hebben gemandateerd)

C3.2.3:Heeft bijgevolg zo goed als geen kostenreductie tot gevolg

C3.2.4:Risico op misbruik van de afhankelijkheidspositie van een hulpvrager bij het OCMW

Mensen in een kwetsbare en/of afhankelijkheidspositie worden verleid gevoelige gegevens te laten opnemen in een private databank . De hulpverlener wordt verleid om bijkomende voorwaarden op te leggen voor de sociale hulpverlening

C3.2.5:In strijd met beroepsgeheim van het OCMW en hypothekeert de vertrouwensrelatie tussen hulpverlener en hulpvrager.

C3.2.6:Omzeilt om niet te zeggen ontduikt de om privacyredenen opgelegde beperkingen van raadpleging van het Centraal Register van Beslagberichten

C3.2.7:Wie beheert en controleert deze databank?

Thans een privaat deurwaarderskantoor? Of de Nationale kamer van gerechtsdeurwaarders, in deze manifest een belangenorganisatie?

C3.2.8:Waarom nog een platform naast het CRBB?

Dit bijkomend privaat platform biedt geen meerwaarde ten aanzien van het CRBB behalve voor de GDW van de schuldeiser die hier ontsnapt aan de Beheers- en Toezichtscommissie.

C3.3. Conclusie:

Zo'n bijkomende databank komt op geen enkele wijze tegemoet aan de vooropgestelde doelstellingen.

C4. Eenheid van roerend beslag:

C4.1:Voordelen:

C4.1.1:Schuldcentralisatie van de schulden die reeds het voorwerp uitmaken van vonnis en gedwongen uitvoering.

De schuldcentralisatie komt weerom te laat als het kwaad is geschied en veel kosten gemaakt. Zij is bovendien beperkt tot die schulden die reeds het voorwerp uitmaken van gedwongen uitvoering. Wat met de lopende schulden en de schulden in fase van betwisting (minnelijk of gerechtelijk)?

C4.1.2:Heeft ongetwijfeld een kosten-reducerend effect op de kosten D

De meeste SE en hun GDW's hebben er geen belang meervbij om opnieuw beslag te leggen. Evenwel belet niets de instrumenterende deurwaarder van het unieke beslag om telkens opnieuw bevel, verkoopdag, ingebrekestelling te betekenen .

C4.2.Nadelen:

C4.2.1:De eenheid van roerend beslag laat niet toe aan de SA om tot een globaal afbetalingsplan te komen.

Bepaalde schulden en in elk geval deze die nog niet het voorwerp uitmaakten van gedwongen uitvoering komen niet in aanmerking voor de verdeling en dus voor het plan om verkoop te vermijden.

C4.2.2:De eenheid van beslag vergt een aantal keuzes met betrekking tot de aanwijzing van de instrumenterende GDW, het ogenblik van de samenloop en de procedure van verdeling.

De wetgever schuift deze keuzes al lang voor zich uit maar wil hij ingrijpen op de kosten D kunnen ze niet langer uitblijven.

C5. Vrijwillige schuldcentralisatie:

Zowel het voorstel MY TRUSTO als het voorstel van AVOCATS.be-OVB beweren dat hun respectieve voorstellen, voorstellen zijn van vrijwillige schuldcentralisatie.

C5.1.Voordelen

C5.1.1:Vroegtijdige schuldcentralisatie is zo wat de meest ingrijpende manier is om het sneeuwbaaleffect in te dijken en zo de cascade kosten B+C+D te vermijden.

CORONA (owv inkomstenverlies en niet geplande aankopen zoals PC's voor de kinderen)en de onverwachte substantiële verhoging van de energiefacturen maken dat niet alleen mensen in armoede maar ook een belangrijk deel van de middenklasse zijn budget niet in evenwicht heeft. Eén afrekening energie kan bijvoorbeeld maken dat ook de waterfactuur , de huur, het consumentenkrediet niet op tijd betaald zijn en tal van invorderingsprocedures ontketent met alle kosten van dien en die , zoals hoger aangetoond ook de SE niet ten goede komen maar enkel de professionele invorderaars.

Het probleem is dat bij de eerste invordering het meestal nog niet duidelijk is dat de schuldenlast van die aard is dan hij een globale aanpak vergt. Men doet dan aanbetingen of voorstellen van betalingsplannen die meteen worden doorkruist door nieuwe invorderingen.

Dit is ook het probleem voor de vrederechter gevat voor een specifieke invordering aan wie de debiteur betalingstermijnen vraagt. Willen de toegekende termijnen het evenwicht tussen SA en SE bewaren dan dienen zij gebaseerd op een globaal budget (inkomsten en lopende (vaste)kosten/alle schulden)

De vrederechters van Brussel II en III hebben in dit verband een zeer vruchtbare samenwerking met de schuldbemiddelingsdienst van het OCMW van Brussel en waarover zowel SE's als SA's enthousiast zijn. Op uitnodiging van de vrederechter, neemt de SE contact met het OCMW voor het opstellen van een budget (inkomsten en lopende (vaste) kosten/alle schulden) dat tegen de zitting, 1 maand later, aan de SE en de vrederechter wordt overgemaakt. Betalingstermijnen worden toegekend in functie van het voorgelegde plan/budget.

Probleem is dat dit plan wel in die ene eerste zaak aan de SE kan worden opgelegd maar dat men moet wachten tot de SE 's die niet vrijwillig akkoord gingen de zaak voor de vrederechter inleiden met weerom bijkomende kosten, om het ook hen deel te maken aan het plan.

Vrijwillige schuldcentralisatie biedt een oplossing voor die mensen die (nog)niet in de uitzichtloze situatie verkeren waar de CSR voor is bedoeld. Hun "menswaardig leven is nog niet in gedrang" en ze willen het ook niet in het gedrang laten komen. Zij beogen geen (gedeeltelijke) kwijtschelding van schuld, zelfs niet van de wettelijke intresten noch een terugbetaling op lange termijn. Zij hebben enkel nood aan het on hold zetten van de invordering van hun schulden, zodat een adequate inventaris kan gemaakt worden van deze met inbegrip van een onafhankelijke en onpartijdige controle van de wettelijkheid/gegrondheid van de schulden om dan een globaal afbetalingsplan voor te stellen al dan niet gekoppeld aan een herschikking van

kredieten of afsluiten van een bijkomend krediet. Schuldcentralisatie is eerder een vorm van vroegsignalering dan een zogenaamde CSR-light.

Net zoals voor het bekomen van betalingstermijnen zouden er geen andere toelatingsvoorwaarden mogen zijn dan dat men “ongelukkig” is (dwz financiële moeilijkheden kennen die te wijten zijn aan onvoorziene omstandigheden) en “ter goeder trouw”.

Omdat de verschillen met de CSR fundamenteel zijn en het juist de bedoeling is stigmatisering te vermijden, is de woordkeuze CSR-light erg ongelukkig.

Hoe vroeger overgegaan wordt tot schuldcentralisatie/vroegsignalering hoe meer kosten B+C+D men kan vermijden.

C5.1.2:Schuldcentralisatie zorgt voor een globaal plan op maat wat leidt tot een beter (betalings)resultaat enerzijds. Anderzijds maakt de SE minder “kosten op het sterfhuis”.

C5.1.3:Schuldcentralisatie responsabiliseert de SA en geeft hem perspectief wat leidt tot betere (betalings)resultaten en vaak zelfs verderzetting van de contractuele relatie met de SE in plaats van contractbreuk.

C5.1.4:Vrijwillig schuldcentralisatie kent geen probleem van toegang tot de beslagberichten vermits de SA die toegang zelf neemt of delegeert aan “zijn” schuldbemiddelaar/ondersteuner/coach.

C5.1.5:Net als bij de B2B wordt de SE die een B is en niet reageert, geacht in te stemmen.

C5.1.6:In een rechtstaat met respect voor privacy is zelf detectie de meest efficiënte schulddetectie.

C5.2.Nadelen:

C5.2.1:Schuldcentralisatie op zich houdt geen controle in van de wettelijkheid/gegrondheid van de vordering en de kosten A1+A2+A3+eventueel zelfs B.

Wil schuldcentralisatie effectief en efficiënt zijn dan dient dit te gebeuren door een onafhankelijke rechter. Zoals hoger meermaals aangetoond kan dit niet door de GDW, advocaat maar ook niet door de schuldbemiddelaar die in het beste geval meerpartijdig is maar in geen geval onafhankelijk.

Het is trouwens één van de problemen in CSR dat de wettelijkheid/gegrondheid van de vorderingen en van de kosten A1 niet of in elk geval veel te weinig worden gecontroleerd en ten

onrechte mee opgenomen worden in het plan. Voor de kosten A2+A3+B is dit bij de CSR van minder belang omdat deze toch geen deel uitmaken van het betalingsplan. Bij schuldcentralisatie daarentegen is dit uitermate belangrijk juist om het sneeuwbaaleffect tijdig te stoppen.

De bevoegde rechter voor consumentenzaken (energie, water, telefonie en data, consumentenkrediet en alle andere zaken tot 5.000 EUR) is de vrederechter. De arbeidsrechtbanken hebben ter zake geen enkele bevoegdheid of expertise.

Bovendien spoort de vrijwillige schuldcentralisatie met de bevoegdheid van de vrederechter om betalingsfaciliteiten toe te kennen.

C5.2.2:De SA zal maar overgaan tot vrijwillige schuldcentralisatie indien deze discreet is, makkelijk toegankelijk en goedkoop. Bovendien zal hij maar vertrouwen stellen in de schuldbemiddelaar/-ondersteuner of coach van zijn keuze.

De SA moet bijgevolg kunnen beroep doen OCMW, een erkend schuldbemiddelaar, advocaat of GDW van zijn keuze. In tegenstelling tot de CSR is er geen reden om een schuldbemiddelaar op te dringen. Er is ook geen reden om de kostprijs van de advocaat-of GDWschuldbemiddelaar op te leggen

De erkenning moet vorming, professionele competentie en deontologie waarborgen opdat het vertrouwen van SA en SE niet wordt geschonden. Problemen met een erkende

schuldbemiddelaar, ook OCMW, GDW en advocaat, moeten kunnen voorgelegd aan de ombudsman.

De link met de CSR moet absoluut vermeden worden want is te stigmatiserend.

De vredegerichten zijn niet alleen laagdrempeliger dan de arbeidsrechtbanken, zowel geografisch als sociaal zij zijn ook uitgerust met de “kiosk” voor de communicatie met justitie.

Bovendien zal de nood aan schuldcentralisatie ontstaan op het vredegerecht ter gelegenheid van de invordering van één of meer schulden en de debatten over de betalingstermijnen.

C5.2.3:Beide voorstellen en ook de kritieken op deze voorstellen gaan er van uit dat de SE iets in ruil moet krijgen van de SA voor het bekomen van betalingsfaciliteiten. Van waar die aanname? Zulks geldt toch niet bij het toekennen van betalingstermijnen op rond van 1244 OBW-1333 GerW! En wat is schuldcentralisatie anders dan betalingstermijnen vragen per schuld maar wel voor alle bestaande schulden tegelijk!

C5.2.4:Daar waar het voorstel AVOCAT.BE-OVB ten onrechte het monopolie opeist voor de advocaat om in deze op te treden als coach-schuldbemiddelaar lijkt het MY TRUSTO voorstel het

pleitmonopolie van de advocaat te doorbreken. Dit is niet zo want wanneer er na controle betwisting is van de schuldvordering dan kan die betwisting voor de vrederechter enkel gevoerd door partijen al dan niet (maar liefst) bijgestaan door een advocaat.

C5.3. Conclusie :

Vrijwillige schuldcentralisatie bestaat er eigenlijk in dat de SE betalingstermijnen vraagt aan de rechter per schuld maar voor meteen alle bestaande schulden samen. Het laat toe om kosten B + C +D te vermijden en ook A1+A2+A3 op voorwaarde dat ze samen gebeurt met de (kosteloze) controle van de vorderingen door de bevoegde rechter zijnde de vrederechter.

Wanneer de schuldbemiddelaar/ondersteuner/coach een advocaat of GDW is zal de kostenbesparing minstens deels teniet gedaan worden door hun honoraria/vergoeding en kosten.

Wil men mensen wiens budget om een of andere reden niet meer in evenwicht is, aanzetten om zelf aan schulddetectie te doen en vrijwillig het probleem globaal aan te pakken dan zal het systeem van vrijwillige schuldcentralisatie dat men voorziet aantrekkelijk moeten zijn: eenvoudig, niet stigmatiserend, niet betuttelend...

Het voorstel van avocats.be-OVB is in feite een CSR –licht met minstens evenveel opgelegde dwangmaatregelen dan de CSR! Een schuldbemiddelaar/ondersteuner/coach heeft niet de onafhankelijkheid om de vorderingen te controleren

Het voorstel MY TRUSTO is zeker kostenbesparend en in de mate dat het de SA ook de mogelijkheid biedt om te kiezen voor het OCMW of een kosteloze erkende schuldbemiddelaar wordt die kostenbesparing op geen enkele wijze teniet gedaan door de kost van de bemiddelaar/ondersteuner/coach.

De vorderingen worden gecontroleerd op een efficiënte en effectieve wijze door de bevoegde rechter.

Maar ook dit voorstel legt in ruil voor het bekomen van betalingstermijnen aan de SA verregaande verplichtingen op met name op om veel private informatie vrij te geven aan de SE via de centraliserende schuldbemiddelaar in het zogenaamde vermogensdocument.

